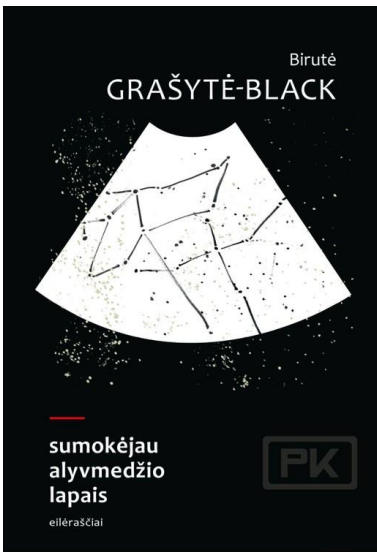

AKCIJA – METŲ KNYGOS RINKIMAI

Sumokėjau alyvmedžio lapais

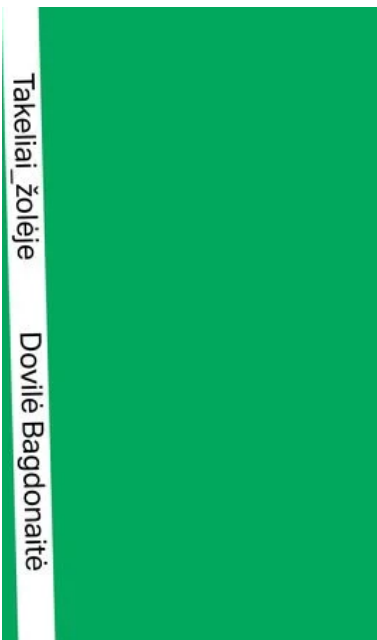
Birutė Grašytė-Black

Gimiau 1992 metų vidurvasary, augau Grašių kaime, Utenos rajone. Lietuvos edukologijos universitete baigiau lietuvių filologijos bakalaurą, Vilniaus universitete – literatūros antropologijos ir kultūros magistrantūrą.

Mano eilėraščių simboliai atkeliauja iš vaikystės pasaulio, pilno šviesos ir tamsos, dalykų, kurių negaliu paaiškinti. Tas pasaulis prigesintas, pritildytas, bet nuolat sapnuojasi, aidi, šnibžda, nesitraukia, maišosi su dabartimi. Iki šiandien bandau išsiaiškinti, už ką kadais sumokėjau alyvmedžio lapais.

Leidyklos skelbtame „Pirmosios knygos“ konkurse 2022 m. Birutė Grašytė-Black laimėjo pirmąją vietą poezijos kategorijoje.

Viršelyje panaudota Gabrielės Vingraitės iliustracija.

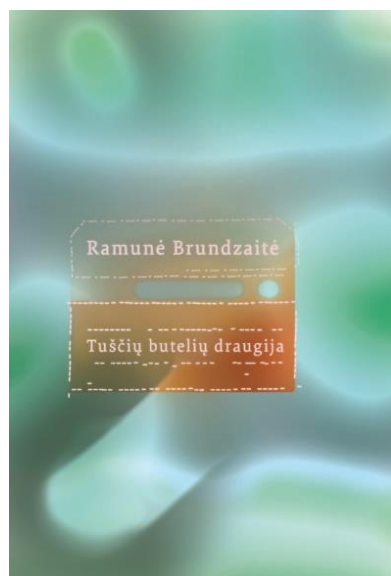

Takeliai žolėje

Dovilė Bagdonaitė

Dovilės Bagdonaitės poezijos kalba kreiva, intymi ir viliojanti, tokia kaip ir išminti takeliai greta šaligatvių. Autorė rašo judėdama mieste, besigilindama į meno istoriją, sutikdama žmones ir skrolindama būdus kovoti su nemiga. Svarbią vietą čia užima queer patirtys, iš jų kylančios įtampos, konfliktai ir meilė. Knygos takelių taksonomija borchesiškai netinkama.

Dovilė Bagdonaitė debiutavo laimėjusi PK konkursą su eilėraščių rinkiniu „Mėlynojo banginio širdis“ (2016). „**Takeliai_ žolėje**“ – antrasis poetės eilėraščių rinkinys. Autorė taip pat aktyviai kuria vizualiųjų menų lauke, jos kūrinių galima rasti viešosiose Vilniaus erdvėse.

Tuščių butelių draugija

Ramunė Brundzaitė

Poetė **Ramunė Brundzaitė** už debiutinę poezijos knygą „Drugy, mano drauge“ apdovanota Jaunojo Jotvingio ir Vilniaus miesto mero premijomis. Autorės kūryba išversta į keliolika kalbų, ji kviečiama dalyvauti tarptautiniuose poezijos festivaliuose užsienyje.

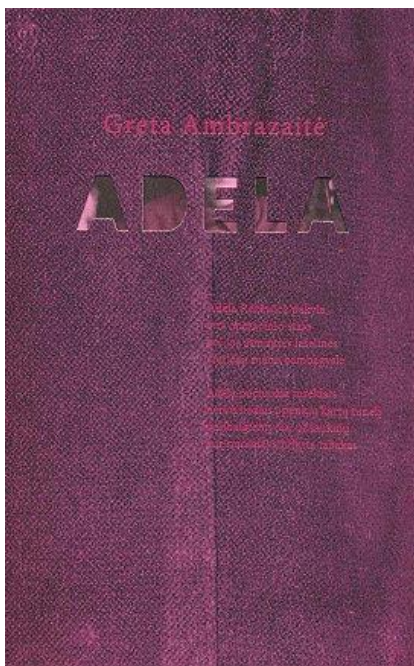
„**Tuščių butelių draugija**“ – antrasis R. Brundzaitės eilėraščių rinkinys. Jis skiriasi nuo pirmojo kiek pakitusia estetinė savivoka, išgryninta stilistika, naujais registras ir temomis. Čia mažiau romantizavimo, susitelkimo į save, išryškėja ir socialinės temos: komercializuoti darbo santykiai, visuomenės požiūris į moterį, psichikos sveikata, priklausomybė nuo alkoholio, trauminės vaikystės patirtys.

Virtuvėlė pilna Ukmergės

Julius Keleras

Poetas Tomas Venclova apie šį rinkinį sako, jog „Tai knyga apie negražinamas, bet ir neprarastas vaikystės vasaras, „peizažus, tapusius natiurmortais“, apie šeimos ir namų istoriją, kurios horizonte visada iškyla kapai. Susiduria artimieji ir tolimieji, esantys ir nebesantys, šventieji ir angelai - bet, autorius žodžiais tariant, be „jokios perdėtos metafizikos“. Svarbiausia knygoje turbūt yra intymaus, nutrūkstančio pašnekesio intonacija, nuolat grįžtą leitmotyvai, tikslios detalės ir topografinės nuorodos, kurios paverčia ją atminties švente.“ Švari ir skaidri vaikystė čia esminis gyvenimo nuotykis, laimėtas loterijos bilietas ir, jeigu norite, rojus, kuriame nėra nei pagiežos, nei ironijos, pykčio nei įniršio, kurio sklidas suaugusiųjų pasaulis. Tektų sutikti su poete, dramaturge Violeta Palčinskaite – tai „Labai gera, labai originali, rimta ir liūdna, ir kažkodėl man primenanti režisieriaus Rojaus Anderseno filmus, kur kiekvienas kadras prilįgsta eilėraščiui, o čia man kiekvienas eilėraštis prilįgsta filmo kadru, kuris verčia giliai susimąstyti.“

ADELA

Greta Ambrazaitė

Greta Ambrazaitė (gim. 1993) – jaunosios kartos poetė, muzikantė, redaktorė, Kultūros ministerijos Jaunojo menininko premijos laureatė. Debiutinis jos eilėraščių rinkinys „Trapūs daiktai“ (2018) buvo įvertintas Jaunojo jotvingio premija, tapo 2018-ųjų „Metų knyga“ poezijos kategorijoje. G. Ambrazaitė yra išvertusi Lotynų Amerikos rašytojų (J. L. Borgeso, J. Cortázar, A. Pizarnik ir kt.) poezijos, sudariusi jaunųjų Sakartvelo poetų antologiją „Aidintys“ (2021), o jos autoriniai eilėraščiai versti į keliolika užsienio kalbų.

„Adela“ – antroji autorės poezijos knyga.

„Adela Różewicz buvo mano proprosenelė. Nesu jos sutikusi, bet vardas, kaip laivas fantomas, liko klaidžioti po širdies vandenį. Iš vienos atminties į kitą bangos nešioja mūsų įrašus, laiškus buteliuose, ir supa kažkoks gilus mëlis, apgaulingai primenantis dugną. Gal todėl dauguma šios knygos eilėraščių – su vaizdu į jūrą.“ – Greta Ambrazaitė.

„Muziejuje dažnai sustoju prie asmeninių daiktų – žiedų, senų sagų,

gelžgalėlių – kaip prie keisto, tylaus ir išskydusia kalba nesugadinamo liudijimo, kad laikas nepraeina visai pro šalį, kad jo upė yra plati ir neišvengiama, kad niekada nepavyks pačiam iš jos išbristi ar nusišluostyti kojų.

Gretai Ambrazaitėi pavyksta ne tik tokius daiktus pasiūti iš sudygsniuotos daiktavardžių faktūros, bet ir guldėti juos į vientisą, nuoseklų, intelektualiai provokuojantį poetinį pasakojimą. Kurti asmeninius kažin kieno daiktus – visai nebesvarbu, tikrus ar išgalvotus, kuriuos liečiant laikas ima rodytis apčiuopiamas pirštais: ir praeitis, ir nepagaunama dabarties akimirka, uoliai persekiojanti ateitį:

Rankos yra paveldimos su nuskinta šaka alyvos, žiedu nuo bevardžio piršto, saulės dėmėmis, mėlynių segėmis, sachmatais, pledais, vabalais, žolių sriuba, vaikystės visata, kuri susigūžia, kad ją toliau sūpuotum.“ – literatūrologas Mantas Tamošaitis.